

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 265 22 oktober 2024

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de Natuurvereniging KNNV

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Het volgende nummer van de Nieuwsbrief komt op 5 november uit = herfstvakantie

Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Herfst: ijsvogel

Kijk in oktober tot en met december uit naar prachtige vogel; maak foto's en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl; vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief.

14 oktober, **ijsvogel**, Vrederustpad, Delfgauw, Marijke Heijne

Yes, altijd kijk ik, als ik naar mijn werk fiets naar de uitstekende bomen boven het water in het slootje. Ik weet uit ervaring dat daar weleens ijsvogels zouden kunnen zitten.

Nu had ik het geluk dat de ijsvogel voor mij uit vloog richting de stam boven het water, wat een prachtige kleuren heeft dat beestje toch.

16 oktober, **ijsvogel**, Ruyven, Delfgauw, Jan Koreneef

Meer info, [klik hier](#)

20 oktober, **ijsvogel**, langs de golfbaan in Schipluiden, Willemein Poot.

Nieuws over waarneming.nl

Natuurlijk Delfland heeft een eigen plek op waarneming.nl, zet deze plek vast in je computer of telefoon. <https://waarneming.nl/organizations/5212/observations/?advanced=on>

Natuurvereniging Natuurlijk Delfland biedt de mogelijkheid om een proeflidmaatschap te nemen.

Info, [klik hier](#)

Kledingcirkel

De kledingindustrie is erg vervuילend. Daarom is het goed om kleding vaker te dragen en niet te veel nieuwe kleding te kopen. Maar je wil soms toch iets anders dragen.

Wie heeft er belangstelling voor een kledingcirkel, waarin mensen met dezelfde maat, kleding met elkaar in contact worden gebracht voor het uitwisselen van kleding.

Als je hieraan wilt deelnemen? Stuur een email aan natuurlijkdelfland@knnv.nl en je krijgt de contactgegevens van de initiatiefneemster

24 oktober, 10.00 – 12.00 uur, excursie paddenstoelen

Nader te bepalen locatie.

Vooraf aanmelden is verplicht via paddenstoelen@delfland.knnv.nl

Niet-leden kunnen 1 keer per jaar mee, mits er plaats is.

25 oktober, 13.00 – 15.00 uur, Tuin voor de dieren, 's Gravenzande

We zijn bezig om de Tuin voor de Dieren te ontwerpen en in te richten. In deze tuin kunnen diverse wilde dieren leven of voedsel vinden. Denk daarbij een egel, vlinders, bijen, vleermuizen, vogels als huismus. Help hierbij. De tuin ligt op het terrein van de Dieren Opvang Centrum Westland aan de Vierschaar 18, 2691 MT 's-Gravenzande.

Meer inlichtingen en aanmelden bij natuurlijkwestland@knnv.nl

26 oktober, 20.00 – 21.30 uur, Nacht van de nacht, Monster

Verzamelen, Schelpenpad/ Haagweg in Monster. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Er kunnen maximaal 20 personen deelnemen.

Inlichtingen via 06 –33 00 17 42; aanmelden via medewerkernatuurlijkDelfland@gmail.com.

De excursie gaat via de duinen over het strand en weer terug naar het startpunt. Een jaarlijks evenement dat georganiseerd wordt door de Natuur-en Milieufederaties. Doel van het evenement is aandacht vragen voor de gevolgen van lichtvervuiling

Duisternis hoort –net als stilte, een onvervuilde bodem en schoon grondwater –tot de meest elementaire natuurkwaliteiten. We moeten er dus zuinig op zijn en proberen dit zo min mogelijk te verstoren, zeker in natuurgebieden. Duisternis 's nachts hoort bij de natuur en is belangrijk voor dieren.

De Melkweg is in Westland niet meer te zien. Door de overvloedige verlichting die omhoog schijnt worden de zwakkere sterren overstraald en is de prachtige sterrenhemel onzichtbaar geworden. De ervaring dat de aarde door een onmetelijke ruimte wordt omringd wordt ons ontnomen en daarmee het bewust daarvan. Dat de aarde een uiterst klein stofje in het heelal is, waarmee we uiterst zuinig mee moeten omgaan, want er is maar één aarde. Hoe verder van de evenaar, dus hoe groter de lichtverschillen, hoe meer de natuur zich richt op het licht als informatiebron. Licht geeft informatie over de tijd en over de plaats van bevinden. In Noord-Europa is het daarom zaak de natuur zo min mogelijk te verstoren met licht.

Het werkgebied van Natuurlijk Westland is het lichtste gebied van Nederland en kent ook het lichtste gebied van de wereld.

2 november, start van het knotseizoen

We knotten op de volgende plekken: Abtswoude, Biesland, Maasland, Rijswijk, TU-wijk, Vlaardingen en Westland.

Geef je op via natuurlijk@delfland.knnv.nl en vraag om een aanmeldingsformulier.

Het is heerlijk om met een groep de wilgen te knotten, de wind in je haren te voelen, de zaag door het hout te horen en voelen gaan en in de pauze met elkaar gezellig kletsen.

Nieuwe mensen krijgen uiteraard en instructie hoe je veilig wilgen knot.

Voor gereedschap, koffie en koek wordt gezorgd

Trek wel stevige schoenen en kleding aan.

Bij regen of te harde wind gaat het niet door.

4 november, 9.00 uur, zwerfafval rapen Groene Strand

De eindtijd wordt ter plekke bepaald.

Verzamelen: fietsenstalling op de hoek Schelpenpad en Zandmotorweg, 2681 VP Monster.

Een Groen Strand en zwerfafval horen niet bij elkaar

Het team Zwerfafval van het Groene strand verzamelt peuken, plastic, touw. Zware stukken worden bij de strandbeheerder gemeld bij de gemeente Westland gemeld. Het gaat dus om gebiedsvreemde materialen.

Neem een zak en naar behoefte handschoenen mee.

Dit team is een onderdeel van het project Groene Strand Zandmotor (GSZ). Zie over het project

<https://delfland.knnv.nl/werkgroep/westland/>, rol in het scherm door naar het project Groene Strand Zandmotor.

Inlichting en opgeven bij medewerkernatuurlijk@delfland@gmail.com

Vooraankondiging

6 november, braakballen pluizen, 10.00 tot 12.00 uur.

Elke donderdag, 11.05 uur, omroep Delft

Geert beantwoordt vragen over Natuurlijk Delfland. Luister mee [klik hier](#)

Landelijke Nieuwsbrief

Onze landelijke vereniging geeft een Nieuwsbrief uit.

Als je deze wilt ontvangen ga naar <https://knnv.nl/>

Rol naar beneden en vul na deze regel je gegevens in:

Op de hoogte blijven? Schrijf je nu in!

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip

Egels slapen graag in een bladerenhoop, composthoop of onder een stapel takken. Maak de tuin in de winter niet te netjes, zodat ze voldoende verstoppelplekken hebben. Controleer bladeren, takkenhopen en composthopen op egels voor je deze verplaatst.

Sterrenhemel

dinsdag 22 oktober

07.33: Jupiters satelliet Ganymedes staat 16,1" ten zuiden van Callisto. Jupiter staat op een hoogte van 48° boven de horizon, in het westzuidwesten en de planeet is goed zichtbaar.

woensdag 23 oktober

06.00: Jupiters satelliet Ganymedes staat 9,8" ten zuiden van Callisto. Jupiter staat op een hoogte van 58° boven de horizon, in het zuidzuidwesten en de planeet is gemakkelijk te vinden. De Zon staat 22° onder de horizon en het is donker. Voor het waarnemen van de Galileïsche manen is een goede, stabiele verrekijker genoeg.

Van 21.06 tot 6.37 uur (24/10) nemen we alle grote Jupitermanen ten oosten van de planeetschijf waar. In toenemende afstand van de planeet staan Callisto, Io, Ganymedes en Europa. Jupiter staat op een hoogte van 45° boven de horizon, in het oostzuidoosten en de planeet is gemakkelijk te vinden. Voor het waarnemen van de manen van Jupiter is een stabiele verrekijker voldoende.

23.45: De Maan staat 3,1° ten noorden van Mars (+0,2m), in het sterrenbeeld Tweelingen. De dichtste nadering gebeurt om 21.55, bij ons 7° onder de horizon. De samenstand is te zien rond 23.45 uur. De Maan is voor 55% verlicht.

donderdag 24 oktober

10.03: De Maan is in de fase van Laatste Kwartier. De linker helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de late nacht en vroege ochtend zichtbaar. Rond, en vooral na Laatste Kwartier is een goed moment om het maanoppervlak waar te nemen.

zondag 27 oktober

00.34: Van 0.34 tot 4.38 uur nemen we alle grote Jupitermanen ten oosten van de planeetschijf waar. In toenemende afstand van de planeet staan Ganymedes, Io, Europa en Callisto. Jupiter staat boven de zuidoostelijke horizon, op een hoogte van 52° en de planeet is gemakkelijk te vinden. De Zon staat 48° onder de horizon en het is donker.

03.00 MET: Einde van de zomertijd. Om 3 uur Midden-Europese zomertijd (MEZT) wordt de klok een uur terug gezet en is het 2 uur wintertijd (MET). Daarmee bevinden we ons weer in onze standaard tijdzone. De tijd tussen 2 en 3 uur komt vannacht tweemaal voorbij, waardoor je een uur langer kunt slapen. Je kunt uiteraard ook je klok pas op zondagochtend omzetten, zodat je een uur langer op mag blijven ☺.

maandag 28 oktober

01.55: Vannacht is een overgang van de Jupitermaan Europa en van Europa's schaduw over de planeetschijf van Jupiter volledig te zien. Om 1.55 uur zien we het begin van de schaduwovergang op het moment dat Europa's schaduw op het oppervlak van Jupiter verschijnt, en eindigt om 6.21 uur, wanneer Europa de Jupiterschijf weer achter zich laat.

Wie heeft de komeet Tsuchinshan-ATLAS gezien? Stuur je ervaring en foto's op.

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Basisboek Veldbiologie-Zelf de natuur in, door Sander Turnhout, prijs: € 31,95

Weer leverbaar! 'Basisboek Veldbiologie' nodigt uit om zelf op onderzoek te gaan in de natuur. Je leert hoe je wilde planten en dieren kunt herkennen, hoe een natuurgebied in elkaar zit, maar ook hoe je zelf eenvoudig veldwerk kunt doen. Kortom: het biedt alle basiskennis bij elkaar die je nodig hebt om een goede veldbioloog te worden.

Het boek bevat een goed gefundeerde inleiding over wat natuur eigenlijk is en op welke manieren je daar over na kan denken en mee om kan gaan. Ook geeft het een overzicht van abiotische factoren, landschappen, grondsoorten en aquatische kringlopen.

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

Eigenwijze egel, Rietveld, Delft, Frans Geerlink

Een egel wil weer onder de poortdeur door naar onze binnentuin, maar hij kwam klem te zitten.

Natuurlijk geholpen en een aparte poort in de poort gemaakt.

Maar wat ziet onze buurvrouw?

De egel wurmt zich enige tijd later op 30 cm van de egelpoort weer onder de deur door! Tja...

6/10, **slobeend**, Freek Boon

8/10, **walnootboorvlieg**larven, Aukje Gjaltema

13/10, eerst waren alleen pa en ma in de gracht, maar nu is de familie **zwanen** weer compleet!, Rietveld, Delft, Frans Geerlink

13/10, **houtduiven** (3x) moeizaam fladderend in één struik, binnenstadstuin Rietveld, Delft, Frans Geerlink

13/10, zon, bui, condensstrepen, Syriësingel, Delft, Aukje Gjaltema

14/10, veel regenwater, Tanthofkade, Delft, Lia Claus

15/10, **gewone glimmerinktzwam**, Tanthofkade, Delft, Lia Claus

16/10, **hazelnoot met muizensporen**, Kwarteltuin, Delft, Huub van 't Hart

16/10, **beemdooievaarsbek** (*geranium pratense*), Delfgauw, Bart Hendriks

16/10, **meerkoet** (*fulica*), Delfgauw, Bart Hendriks

17/10, **sperwer** op de schuur, Kwartelstraat, Delft, Jet van 't Woudt

18/10, bizarre vissentrek, Abtswoude, Delft, Jantine Pol

Jantine Pol meldt een bizarre vissentrek langs Abtswoude: "Hoe bizar. Vissentrek in de polder??? Vanaf de dam op Abtswoude 17 tot aan de dam naar Veelust vandaag 18 okt 14.00 uur honderden vissen. Ik loop hier elke dag al 5 jaar maar dit nog nooit gezien. Er staan hier altijd 2 reigers op dit stuk te vissen maar die waren nu nergens te bekennen terwijl hier toch een feestmaal voorbij komt drijven! Heeft iemand een verklaring voor dit verschijnsel?"

Afgelopen dagen is wel de sloot gemaaid en het is warm, dus het zou zuurstofgebrek kunnen zijn.

19/10, **stobbenzwammetje**, Boomgaard Veelust, Abtswoudse Bos, Jantine Pol.

19/10, **gewone zwavelkop** op **knotwilg**, waargenomen bij het knotten langs het Meerkoetpad, Tanthof, Delft, Niels van Buren

19/10, **Napolitaanse cyclaam**, we vragen ons af 'Hoe komt deze plant daar? De plek is te ver om tuinafval te storten, Geert van Poelgeest en Marian Barendtszen

19/10, **Prunus** met bloem (geen herfstbloeiende autumnalis), Binnenpark, Zoetermeer, Johanna Karssen

20/10, molshoop, World Art Centre, Delft, Lia Claus

20/10, **paardenbloem** met **zweefvlieg** , World Art Centre, Delft, Lia Claus

20/10, **raapzaad** , World Art Centre, Delft, Lia Claus

20/10, **paardenbloem** uitgebloeid , World Art Centre, Delft, Lia Claus

Jos op pad, week 42, Jos van Koppen

Veel foto's op het Van Weerden Poelmanpad en ILSY-plantsoen die ik genomen heb zijn van paddenstoelen, maar ook van een paar planten..

Ik noem: **zwartwordende wasplaat** – die naam had ik nog nooit gehoord , maar hij kwam naar boven via waarneming.nl – en de bekende **geschubde inktzwam** .

Op het betonnen randje van het bruggetje bij Hornbach trof ik mosplantjes met een steeltje en huikje aan: **gedraaid knikmos**. Op weg naar het viaduct over de A13 zag ik een vreemde vorm van een **molshoop** . Tussen de tegels van het voetpad had een mol blijkbaar toch ruimte gevonden om de aarde omhoog te werken. Ook naast het VWPoelmanpad waren weer nieuwe molshopen te zien Op de Korftlaan zag ik voor het eerst een groepje **meerkoeten** foerageren . Is dit het begin van de groepsvorming in de winter? Het was wel na een paar koude nachten. Verder ben ik door de herfstbloemen in verwarring gebracht.

Molshoop

gedraaid knikmos

herfstkrokus, Hortus Delft

Ik dacht dat ik in de Hortus van de TUD **herfsttijloos** in volle bloei zag, zowel verspreid in het gras als in een bloembak bij de uitgang. Waarneming.nl zei: **herfstkrokus!** In de flora Heukels-Duistermaat staat de oplossing: herfsttijloos heeft 6 meeldraden en de herfstkrokus 3. Op blz. 137 staat overigens een verkeerde verwijzing naar de herfsttijloos het is niet soort 34.1 maar 37.1 . Ik ben niet teruggegaan om alles te checken maar zal nu al die bloeiende paarsroze bloemen waarschijnlijk als herfstkrokus moeten benoemen. Op zoek naar de fossiele conifeer in het Heempark [Wollemia] zag ik nog een fraaie opbloei van **uiltig judasoor**.

Verder ben ik op vrijdag nog gaan kijken bij de eerste sessie van Natuurlijk Tekenen in de Natuurschuur. Volgende sessie op 8 november [samenwerking van Natuurlijk Delfland, Vogelwacht en IVN als verlengstuk van de natuurlezingen.

Herfstkrokus

uiltig judasoor

Natuurlijk Tekenen

TERUGBLIK: Activiteiten

Achterstallig beheer Bieslandse Bos

Achterstallig beheer Bieslandse Bos

Zoals u krijgt zien is het Bieslandse Bos op vele plaatsen overgroeit. Sommige paden zijn onbegaanbaar. Voor het beheer en onderhoud van onze gebieden zijn wij afhankelijk van subsidies. Dit jaar hebben wij een kwart financiering gekregen van wat we nodig hebben om de gebieden te onderhouden. Dat betekent dat het beheer van het Bieslandse Bos niet gaat. We hebben op dit moment alleen geld voor beheer dat wettelijk verplicht is.

Als bezoeker ervaart u momenteel veel overlast van het achterstallige beheer. We proberen met zoveel mogelijk mankracht onze gebieden te onderhouden en zijn hard bezig om meer én structureel geld te krijgen om de gebieden te kunnen behouden. Scan de QR code voor meer informatie over de beperkte beheerfinanciering.

Wij zijn een melding doen over dit achterstallige beheer? Je kunt een email sturen aan onze boswachter van dit gebied: hof.vandelfland@staatsbosbeheer.nl.

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer (SBB) heeft in het Bieslandse Bos infoborden geplaatst. Zie foto Marijke Heine. Uitgelegd wordt dat door de provinciale bezuiniging er géén geld is voor onderhoud. Zo is bijvoorbeeld het Krekengebied ontoegankelijk geworden door overhangende braam en brandnetel.

Natuurlijk Delfland heeft al eerder de provincie gevraagd de bezuiniging te stoppen. Neem een voorbeeld aan de provincie Friesland die 100% van het onderhoud betaald.

SBB vraagt mensen die klachten hebben dat te mailen naar

hof.vandelfland@staatsbosbeheer.nl

Natuurlijk Delfland ondersteunt deze actie van harte.

14 oktober, kroosscheppen, Melarium

Nog steeds zit er een laag kroos op de smalle sloten vlakbij het Melarium.

Met een aantal bewoners van het AZC zijn we daarom elke maandag fanatiek aan het kroos scheppen.

Omdat het wat later in het seizoen is, doen we dit nu 's middags en zo hebben we er 3 nieuwe vrijwilligers bij.

Je kan niet vroeg genoeg beginnen met het bezig zijn in - en genieten van de natuur! Anneke Luijten

15 oktober, paddenstoelen excursie, Te Werve, Rijswijk

Op dinsdagochtend 15 oktober ging hey team Paddenstoelen voor de tweede keer deze herfst naar landgoed Te Werve in Rijswijk. Deze buitenplaats staat bekend om de vele bijzondere paddenstoelen en dat bleek ook deze keer weer. De lijst van soorten die we tegenkwamen is lang: tweekleurig elfenbankje, amethistzwam, gewone fopzwam, kaneelkleurige melkzwam, witte kluiwzwam, zwarte kluiwzwam, geaderde leemhoed, hoornsteeltaailing, gewoon meniezwammetje, groene knolamaniet, hazenpootje, gewone krulzoom, peperboleet, vliegenzwam, panteramaniet, langsteelfranjehoed, rechte koraalzwam, kroontjeskoraalzwam, oranje druppelzwam, roodsteelfluweelboleet, grote molenaar, geschubde inktzwam, geweizwam, stobbenzwammetje, wasbekertje, honingzwam, eikelbekertje, eikeldopzwam en ik vergeet er vast nog een paar. Determineren was soms lastig. We zagen verschillende russula's, vaalhoeden en vezelkoppen die niet of moeilijk in het veld te determineren zijn. Ook vonden we een wasplaat (zie foto). Het was ofwel een papegaaizwammetje ofwel een zwartwordende wasplaat.

Wasplaten worden door mycologen gezien als de orchideeën onder de paddenstoelen dus de groep was blij deze te vinden.

16 oktober, nieuwe schapen op Abtsgaard.

Door de blauwtong zijn de schapen pp Abtsgaard weggehaald om verzorgd te worden. Patricia laat weten: "Dunja en de kleintjes maken het goed. Nursa moest ik laten inslapen. Ze is 9 jaar geworden en kwam niet over de blauwtong heen ondanks heel veel zorg."

De nieuwe schapen die nu op Abtsgaard staan zijn: "De bruine ram Bern en de ooiën Amadotte (=Dottie) en Alossa." Zie foto Patricia Balzer. Het team Abtsgaard Natuurlijk en omwonende kinderen zijn blij met de nieuwe schapen. Ze zijn afkomstig uit de kudde van Boomgaard Chilipad.

16 oktober, 10.00 - 12.00 uur, paddenstoelen, Kralingse Bos

Het is herfst. De natuur staat weer vol met paddenstoelen. Ons team Paddenstoelen bracht op een bezoek aan het Kralingse Bos. Het uitstapje was die dag voorbereid door Hugo en was een groot succes. We troffen daar onder meer dit groepje **grote kale inktzwammen**. Andre

16 oktober, ooi Runner op Schapenwei Laan van Groenewegen krijgt gezelschap

Op Schapenwei Laan van Groenewegen liep ooi Runner al weer een tijdje alleen. Nu is Jip erbij gekomen. Hij is de belhamel van de schaapskudde van Vockestaert. Zie foto Dick de Leeuw.

16 oktober, bijeneiland Kinderboerderij Tanthof

Het was een prachtige nazomerdag vandaag en dit was duidelijk te merken aan de bijen, ze waren bijzonder actief. Vandaag zijn we bezig met het opruimen van de gesnoeide takken, er waren opvallend veel bezoekers op het bijeneiland. Moeders met kinderen maar ook jongeren die geïnteresseerd zijn in het leven en werken van een bijenvolk.

16 oktober, inventarisatie muurflora , TU wijk Delft

De inventarisatie van de muurflora was deze keer in de TU-wijk. Hele mooie tongvarens op de toegangshekken naar Jaffa en ook heel veel naaldvarens aan de Mijnbouwstraat. Helaas was de schubvaren in de Botanische Tuin overwoekerd met kruipklokje en klimop. Cor Nonhof

tongvaren

naaldvaren

19 oktober, Huub bedankt voor 40 jaar inzet

Op zaterdag 19 oktober hebben we met onze knotgroep Huub van 't Hart even in de schijnwerpers gezet of beter gezegd in het zonnetje, want het was schitterend (knot)weer. En zoals jullie vast wel weten blijft Huub liever op de achtergrond.

Maar vandaag werd hij echt met echtgenote Ineke op z'n eigen bankje namens alle knotters door Bruun toegesproken. Tijdens de koffie werd een prachtige taart aangesneden waarop een foto van Huub en Frank, de man die de coördinatie gaat overnemen. Ook kreeg Huub nog een leuke "koffie cadeaubon" aangeboden. We waren met een grote groep knotters waar we een eerste aanzet hebben gegeven met knotwerk bosje Kwartelstraat.

Huub, dank dank voor 40 jaar inzet voor onze knotgroep. Je hebt ons al die jaren laten meegenieten van jouw kennis van het gebied waarin we werken.

Fijn dat je bij onze groep blijft knotten en dat Frank de coördinatie op zich wil nemen
Bijgaand wat foto's

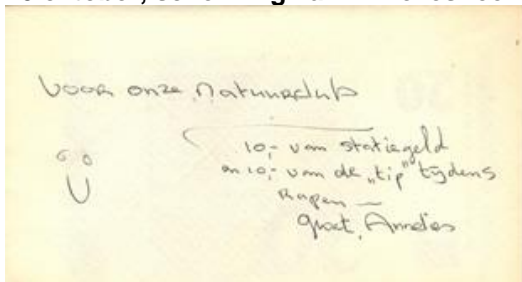

19 oktober, team zoogdieren plaatst weer een camera

Er is weer een camera geplaatst door het team Zoogdieren voor onderzoek, benieuwd wat er uit gaat komen, Marijke Heijne.

20 oktober, schenking van Annelies: een envelop met inhoud!

€ 20 opbrengst "statiegeld rapen"! Het geld is intussen overgemaakt aan de penningmeester.

20 oktober, 13.00 – 15.00 uur, excursie schelpen en aanspoelsels

Zoeken.....

boorspons

Er stond een stevige wind, de heenweg was wind mee; dus de terugweg was tegen en daarna de vondsten in de strandtent uitzoeken. Onze vaste tafel was bezet; we moesten buiten zitten. Er lagen flink wat schelpenbanken tot circa 15 cm dikte.

Dit hebben we gevonden: Amerikaanse zwaardschede, boorspons, brakwaterkokkel, breedpootkrab, geknobbelde hartschelp, gewone zwemkrab, grijze tapijtschelp, grote strandschelp, halfgeknotte strandschelp, kokkel, mossel, muiltje, nonnetje, Noorse hartschelp, otterschelp, platte oester, stevige strandschelp, tapijtschelp, venusschelp, wulk, zaagje, zeeboontje, zeepaddenstoel. Henk heeft het nodige zwerfafval meegenomen.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Piet Makkes, redactie

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Europees-milieuagentschap: "KRW-doelen in 2027 niet haalbaar."

[Klik hier](#)

PAN NL roept bloemisten op te stoppen met bloemen van buiten de EU

Zet wél de goede bloemetjes buiten, [Klik hier](#)

Onderzoek RIVM en UL: "Sloten bevatten giftige cocktail gifmiddelen. Slechts 1% voldoet aan de norm."

Griezel mee en [klik hier](#)

Cultuurbarbaren bij De Papaver: Een herfstvakantie bómvul activiteiten!

Barbaar mee, [klik hier](#)

Hoogheemraadschap Delfland bestaat dit jaar 735 jaar!

Lezingen:

De lezingen gaan over de geschiedenis van ons werk voor water met aansluitend een rondleiding door het monumentale Gemeenlandshuis. Op woensdag 23 oktober is er ook een leerzame Wonen onder Water-challenge, voor jongeren tussen de 10 - 16 jaar.

1. Dinsdag 22 oktober, lezing door Peter Ouwendijk + aansluitend rondleiding, start 14.00 uur

2. Woensdag 23 oktober, WOW-challenge, start 15.00 uur
3. Donderdag 24 oktober, lezing door Piet-Hein Daverveldt + aansluitend rondleiding, start 14.00 uur
4. Dinsdag 29 oktober, lezing door Stijn van Boxmeer + aansluitend rondleiding, start 10.00 uur
5. Donderdag 31 oktober, lezing door Robert Tieman + aansluitend rondleiding, start 14.00 uur

Wees welkom, aanmelden doe je zo

De lezingen, rondleidingen en challenge worden gehouden op het Gemeenlandshuis van Delfland, Phoenixstraat 32 in Delft.

Je kunt je gemakkelijk aanmelden met het digitale formulier >

[Aanmelding WIJ & WATER - oktober 2024 \(office.com\)](#)

Wij helpen je van de wal in de sloot.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.